ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 14.7.2021
SWD(2021) 610 final/2

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

που συνοδεύει το έγγραφο

Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου

για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2018/841 όσον αφορά το πεδίο εφαρμογής, την απλούστευση των κανόνων συμμόρφωσης, τον καθορισμό των στόχων των κρατών μελών για το 2030 και τη δέσμευση για συλλογική επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας έως το 2035 στον τομέα της χρήσης γης, της δασοπονίας και της γεωργίας, και του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999 όσον αφορά τη βελτίωση της παρακολούθησης, της υποβολής εκθέσεων, της παρακολούθησης της προόδου και της επανεξέτασης

{COM(2021) 554 final} - {SEC(2021) 554 final} - {SWD(2021) 551 final} - {SWD(2021) 609 final}

Δελτίο συνοπτικής παρουσίασης (έως 2 σελίδες)

Εκτίμηση επιπτώσεων σχετικά με την αναθεώρηση του κανονισμού για τη χρήση της γης, την αλλαγή στη χρήση της γης και τις δασοκομικές δραστηριότητες (εφεξής LULUCF)

Α. Ανάγκη ανάληψης δράσης

Ποιο είναι το πρόβλημα και γιατί αποτελεί πρόβλημα σε επίπεδο ΕΕ;

Το κύριο πρόβλημα είναι ότι η ικανότητα του τομέα LULUCF να απομακρύνει το CO2 από την ατμόσφαιρα μειώνεται: το ένα πέμπτο των καθαρών αφαιρέσεων από τον τομέα απωλέσθηκαν μεταξύ των ετών 2013 και 2018. Κύριοι παράγοντες είναι η αύξηση των προϊόντων υλοτομίας, οι συνεχείς εκπομπές από οργανικά εδάφη και η έλλειψη κινήτρων. Σύμφωνα με τις προβλέψεις της Επιτροπής, η αντιστροφή της εν λόγω τάσης την επόμενη δεκαετία είναι εφικτή, αλλά το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο δεν παρέχει επαρκή κίνητρα. Άλλα προβλήματα αποτελούν η έλλειψη ολοκληρωμένου πλαισίου πολιτικής για την ενίσχυση των συνεργιών στον τομέα της γης (γεωργία και LULUCF), η πολυπλοκότητα των λογιστικών κανόνων LULUCF και τα ποιοτικά κενά στα συστήματα παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων.

Τι θα πρέπει να επιτευχθεί;

Ο κύριος στόχος πολιτικής είναι να επιτευχθεί κλιματική ουδετερότητα στον τομέα της γης έως το 2035 (δηλ. ισοζύγιο εκπομπών και απορροφήσεων από τον τομέα LULUCF και τη γεωργίας)· άλλοι στόχοι είναι ο σχεδιασμός ενός δίκαιου, ευέλικτου και ολοκληρωμένου πλαισίου πολιτικής, η απλούστευση της εφαρμογής και η βελτίωση των συστημάτων παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων.

Ποια είναι η προστιθέμενη αξία της δράσης σε επίπεδο ΕΕ (επικουρικότητα);

Η κλιματική αλλαγή αποτελεί διασυνοριακό πρόβλημα, στο οποίο η συντονισμένη δράση της ΕΕ συμπληρώνει και ενισχύει αποτελεσματικά τις δράσεις σε εθνικό και σε τοπικό επίπεδο. Η συντονισμένη δράση επιτρέπει υψηλές φιλοδοξίες σε επίπεδο ΕΕ αναγνωρίζοντας ταυτόχρονα διαφορετικές δυνατότητες δράσης μεταξύ των κρατών μελών και καθιστώντας εφικτή μια βελτιωμένη σχέση κόστους/αποδοτικότητας μέσω κατάλληλων ευελιξιών μεταξύ των κρατών μελών και σε σχέση με άλλες τομεακές νομοθεσίες (ΣΕΑ).

Β. Λύσεις

Ποιες είναι οι διάφορες επιλογές για την επίτευξη των στόχων; Υπάρχει προτιμώμενη επιλογή ή όχι; Αν όχι, γιατί;

Η πρώτη επιλογή θέτει έναν πιο φιλόδοξο αλλά απλουστευμένο στόχο απόρριψης για τον τομέα LULUCF σε κάθε κράτος μέλος. Η δεύτερη επιλογή συνδυάζει απλουστευμένους στόχους LULUCF με περισσότερα κίνητρα για την ενίσχυση των απορροφήσεων στον τομέα LULUCF μέσω της ευελιξίας με τον κανονισμό σχετικά με τον επιμερισμό των προσπαθειών. Η τρίτη επιλογή προτείνει μια διαδικασία σχεδιασμού και δεσμευτικούς στόχους προς έναν κλιματικά ουδέτερο τομέα γης (LULUCF και γεωργία) το 2035.

Η προτιμώμενη επιλογή είναι ο συνδυασμός απλουστευμένων και πιο φιλόδοξων εθνικών στόχων στον τομέα LULUCF το 2030 (όπως στην επιλογή 1.2 ή στην επιλογή 2, ανάλογα με το επίπεδο των στόχων της ΣΕΑ) με έναν πανευρωπαϊκό στόχο εδαφικής κλιματικής ουδετερότητας το 2035. Περιλαμβάνει επίσης μια διαδικασία σχεδιασμού για μετριασμό της κλιματικής αλλαγής με βάση τη χρήση της γης, εθνικούς στόχους σχετικά με τη χρήση της γης για το 2035 (που θα καθοριστούν σε μεταγενέστερο

στάδιο) και επικαιροποιημένες απαιτήσεις παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων.

Ποιες απόψεις διατύπωσαν οι διάφοροι ενδιαφερόμενοι φορείς; Ποιος υποστηρίζει την κάθε επιλογή;

Εκείνοι που απάντησαν στην ανοιχτή δημόσια διαβούλευση προτιμούσαν πιο φιλόδοξους στόχους στον τομέα LULUCF, οι οποίοι επιλέχθηκαν από το 45 % των ερωτηθέντων (κυρίως: ακαδημαϊκή κοινότητα, πολίτες της ΕΕ and ΜΚΟ). Στη δεύτερη θέση, οι ενσωματωμένοι στόχοι για τον τομέα της γης προτιμήθηκαν από το 40 % των ερωτηθέντων, κυρίως από τους ερωτηθέντες του ιδιωτικού τομέα. Η ενίσχυση της ευελιξίας με τη ΣΕΑ ήταν η προτιμότερη επιλογή μεταξύ των δημόσιων αρχών.

Γ. Επιπτώσεις της προτιμώμενης επιλογής

Ποια είναι τα οφέλη της προτιμώμενης επιλογής (αν υπάρχουν, ειδάλλως, των κυριότερων επιλογών);

Πιο φιλόδοξοι στόχοι LULUCF θα αποφέρουν σαφή περιβαλλοντικά οφέλη εκτός από την κλιματική ουδετερότητα στον τομέα της γης έως το 2035, όπως παράλληλα οφέλη για την προσαρμογή στην αλλαγή του κλίματος, τη βιολογική ποικιλομορφία και τη βιοοικονομία και κίνητρα για νέα επιχειρηματικά μοντέλα («ανθρακοδεσμευτική γεωργία») που θα προσφέρουν πρόσθετα έσοδα για τους διαχειριστές της γης. Η ολοκληρωμένη διαδικασία σχεδιασμού για τον τομέα της γης και τα βελτιωμένα συστήματα παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων θα διασφαλίσουν την αποτελεσματικότερη χάραξη πολιτικών και την εφαρμογή πολιτικών.

Ποιο είναι το κόστος της προτιμώμενης επιλογής (εάν υπάρχει, ειδάλλως, των κυριότερων επιλογών);

Σύμφωνα με την κατάρτιση μοντέλων της Επιτροπής (σενάριο πολιτικής, που ονομάζεται επίσης μείγμα σεναρίων), ο πιο φιλόδοξος στόχος LULUCF που προβλέπεται στην εκτίμηση επιπτώσεων (-310MtCO2eq το 2030) θα μπορούσε να επιτευχθεί με μια μέτρια τιμή άνθρακα όχι περισσότερο από 10 ευρώ ανά τόνο CO2.

Ποιες είναι οι επιπτώσεις στις ΜΜΕ και στην ανταγωνιστικότητα;

Η εν λόγω πρωτοβουλία δεν θα επηρεάσει τις ΜΜΕ στον τομέα της γης με άμεσο τρόπο (δηλαδή δεν απαιτείται η άμεση υποβολή εκθέσεων σε επίπεδο μεμονωμένων διαχειριστών γης). Οι προτεινόμενοι στόχοι θα αποτελέσουν την κινητήρια δύναμη για τις εθνικές πολιτικές μετριασμού στον τομέα της γης, οι οποίες μπορούν να βελτιώσουν τη μακροπρόθεσμη ανταγωνιστικότητα στους τομείς της βιοοικονομίας (π.χ. πιο βιώσιμη παροχή τροφίμων, ζωοτροφών και βιομάζας και αύξηση της αντοχής στην κλιματική μεταβολή).

Θα υπάρξουν σημαντικές επιπτώσεις στους εθνικούς προϋπολογισμούς και στις εθνικές διοικήσεις;

Η απλούστευση των κανόνων συμμόρφωσης θα μειώσει το ρυθμιστικό κόστος. Η βελτίωση των συστημάτων παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων θα συνεπάγεται κάποιο κόστος, αλλά θα οδηγήσει επίσης σε πιο αποτελεσματική χρήση των ήδη χρηματοδοτούμενων και διαθέσιμων συνόλων δεδομένων και τεχνολογιών (π.χ. τηλεανίχνευση) και πιο οικονομικά αποδοτική λήψη αποφάσεων. Ένας ολοκληρωμένος σχεδιασμός για το σύνολο του τομέα της γης μπορεί να βασιστεί στα υφιστάμενα ενοποιημένα εθνικά σχέδια για την ενέργεια και το κλίμα και θα οδηγήσει σε πολιτικές συνέργειες, π.χ. με την ΚΓΠ, τη στρατηγική «από το αγρόκτημα στο πιάτο», τη στρατηγική για τα δάση και τη στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2030. Οι επιπτώσεις στους εθνικούς προϋπολογισμούς θα προκύψουν επίσης από τη διαπραγμάτευση των πιστώσεων στον τομέα LULUCF, οι οποίες θα

μπορούσαν να δημιουργήσουν έσοδα για τα κράτη μέλη που υπερβαίνουν τους στόχους τους.
Θα υπάρξουν άλλες σημαντικές επιπτώσεις;
Οι προτεινόμενοι στόχοι συνάδουν με τις ικανότητες των κρατών μελών για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και την αφαίρεση του άνθρακα και θα πρέπει να διασφαλίζουν δίκαιη κατανομή των οφελών και των προσπαθειών.
Αναλογικότητα;
Η προτιμώμενη επιλογή θεωρείται ανάλογη με την υψηλότερη φιλοδοξία για το κλίμα της πρωτοβουλίας Fit-for-55 και τον στόχο της κλιματικής ουδετερότητας του 2050.
Δ. Παρακολούθηση
Πότε θα επανεξεταστεί η πολιτική;
Μια τακτική επανεξέταση θα προβλέπεται στη νομοθεσία. Θα ευθυγραμμιστεί με την αναθεώρηση άλλης νομοθεσίας, όπως για παράδειγμα με την πρόταση για τον κανονισμό για τον επιμερισμό των προσπαθειών.